

O Markétce a siru Juliánovi

V hvozdech Tarlandu věčný je stín,
tam šedí elfové ve stínech jdou,
jdou stezkou podle cest šedým pískem sypaných,
střeží klid starých věží,
klid a mír, ticho a stín.

Koruny vysokých stromů se v podvečerním vánku jen mírně vlnily a kroky dvou párů elfích bot v tichu lesa zanikaly. To Adriel s Mariolem kráčeli zvolna lesní stezkou táhnoucí se křovím podél široké cesty spojující dvě věže. Jejich služba dnes již skončila, a tak se rozhodli podívat do jedné z okrajových věží, která po bitvě o Tarland zůstala v hvozdech Tawonu otevřena. Oba rádi vysedávali v jejím nitru na kamenném schodišti a hleděli na minulé příběhy. Tato otevřená věž zobrazovala minulost Tarlandu z dob, kdy tu ještě elfí noha nechodila záplavou listí. Stezka se v blízkosti věže stáčela do nitra hvozdu, a tak oba vystoupili na její písek, který elfové pečlivě udržovali. Bylo jim jasné, že v tu chvíli bude o jejich pobytu na cestě vědět celý Tawon, ale nijak jim to nevadilo. Nevadilo to vlastně nikomu z elfího rodu, který tu sídlil po odchodu místních. Nevadilo to ani hvozdu, protože toto byli jeho strážci, kteří vstupovali pouze do otevřené věže. Kdyby hvozď chtěl, nechal by zarůst vstup do věže neproniknutelnou hradbou rostlinstva. Ale on zřejmě z nějakého důvodu nechtěl, nebo to nepovažoval za nutné. Tak poklidně vstoupili Mariol i Adriel do dveří věže a usadili se na dvoustém schodě. Byli trochu zadýchaní, protože jít po schodech věže proti proudu času nebylo nikdy jednoduché. Na tomto schodě posledně přihlíželi nepokojům, které se šířily po planinách až k Tarlandu, když královna vyhnala ze svého paláce rytíře Juliána s jeho doprovodem. Julián byl opravdový rytíř, a tak nesl tuto potupu sice srdnatě, ale těžce a nakonec se rozjel na svém koni v plné zbroji proti okraji propasti, která je přirozenou hradbou královnina paláce. Královna z okna nehleděla a teprve, když mu střemhlavý pád rozvlnil kadeře prošedivělých vlasů, zaslechl výkřik Markétky, která se zastavila udýchaná na okraji. Ohlédl se a pousmál, doufaje, že ona spatří jeho tvář. Tvář, jejíž srdce konečně pochopilo, komu náleží a kdo je jeho paní.

„Doufám, že nechceš skočit za ním?“

„To ne. Život je dar, který si nemáme sami brát. Vlastně jsem tam už skočila spolu s ním.“

„Já vím. Je to na tobě vidět,“ řekl havran a zamával křídly.

Ohlédla se na něho, protože vycítila, že se k něčemu chystá.

Havran vzlétl a usedl na kámen stojící nad propastí jako kamenný poutník hledící přes její okraj kamsi do hlubin země. Vyrušil ji dusot mnoha kopyt. Ostatní rytíři vyjeli z hradu a teď se v půlkruhu zastavili kolem Markétky. Ardewin pobídl svého mohutného oře a vyjel před ostatní.

„Dnešní vítr ti přivál jen hoře a stesk, má panenka. My odjedem dál a ty jsi tu zůstala sama se svým havranem. Myslím však, že mluvím za všechny mé bratry ve zbroji, když ti povím, že každý z nás si v sobě odnáší střípek naší panenky. Náš život možná dostal jiný smysl a cíl. Jen je mi líto, že k tomu nedošlo při našem setkání, ale při našem rozloučení.“

„Děkuji Vám, Ardewine. I vám, páni rytíři. Pan Julián vám věřil a vidím, že měl pravdu. Jste rytíři. Jedte tedy pod svou korouhví a zanechte mě tu se svým žalem. Ať je váš štít čistý a váš zrak nezkalený.“

Neplakala, a dokonce se vesele pousmála. Ardewin věděl, že ji to stojí mnoho úsilí, pročez otočil koně a hotovil se k odjezdu.

„Až se zítra ráno probudíš, jasný bude náš den, my tu nebudem, už tu nebudem, zbyte tu po nás jen náš smích,“ zanotoval pomalu havran na kameni.

„Opět zpíváš písně, které ještě nikdo nesložil?“ otočil se v sedle mohutný Ardewin.

„Budou umírat jiní rytíři a nebude jim pomoci,“ řekl havran.

„Budou umírat bez věnečku pro štěstí. Podívej, Markétko, na ten kámen. Jak se sklání nad propastí. Jen se dobře podívej.“

„Vypadá skoro jako pan Julián,“ hlesla panenka v prostých šatech. Pak však rázně zavrtěla hlavou, až její dva copy zavlály větrem.

„Ale je to jen kámen.“

Rytíři se zastavili a hleděli na havrana, protože ho jistě znali lépe než Markétka.

„Nenajdeš na světě, nenajdeš nikoho, komu věřit mohl bys, jak sobě samému. Jedné jen jediné důvěru můžeš dát. V chvíli té jen srdce tvé může tě oklamat,“ řekl hlubokým prastarým hlasem havran z kamene. Rytíř Julián přestal hledět na dno propasti a postavil se.

„Bud' zdráva, Markétko.“

Vlastně tomu ani nechtěla uvěřit, a tak se jí vhrnuly slzy do očí. Jen nevěděla, má-li se smát či plakat. Než pohlédla na havrana z kamene.

„Proč jsi to udělal!“

„Protože to tak má být. Alespoň troška štěstí. Každý z nás má svůj veliký sen, v němž je místo i pro jeho štěstí. Až to štěstí najdeš a ono se ti prosype mezi prsty jak písek, pak skočíš do propasti, nebo tisíckrát zkameníš, aby ses ohřál z radosti a štěstí druhých. I v kameni je život. Život se však dává jen na oplátku. Tak jako nyní. Vsedněte na koně, páni rytíři! Čekají vás mnohá nebezpečí a není radno otálet před schůzkou se smrtí. Nuže dejte se cvalem na cestu! Ty, pane Juliáne, jdi a najdi růži, kterou sis nezasloužil, ale která přesto roste jen pro tebe. Ona na tebe počká. Ona ano. Jen ty však si pro ni musíš dojít sám.“

„Co tím chceš říct?“ zvolala Markétka v tušení, že tento záblesk šťastného shledání každým okamžikem pomine.

„Jestli vím, po čem mé srdce prahne,“ řekl Julián a došel až k ní, „tak si pro tebe přijdu, Markétko. Cena za naše štěstí byla zaplacená havranem z kamene a nyní je na nás splatit mu tento dluh. Žij šťastně, vesele, radostně a neuzavírej se před světem, protože z toho světa já jednou přijdu a zaklepu u tvých dveří. Budu tam stát a čekat, jestli mi otevřeš a pozveš mě dál. Budu čekat, dokud se ty dveře neotevrou.“

„Tak to bude. Je zbytečné bavit se o tom, zda je to či není správné. Prostě je to tak,“ říkal havran z kamene, když hleděl za odjíždějícími rytíři na okraji propasti sám jediný, protože pan Julián a Markétka tu již nebyli. Nakonec potkali jeden druhého. Teď jim zbývalo jen najít k sobě cestu.

„Cesta je tak daleká, jak důležitý je cíl pro toho, kdo po ní jde. Někdy trvá věčně, jindy přejde tisíc mil za malý okamžik,“ říkal hlas havrana z kamene, který nestál na okraji propasti oddělující královský palác od okolního světa.

Bylo po poledni, když za plotem zaržal kůň. Kdosi z něho slezl a opřel se o branku. Když ji otevřel dokořán, slepice se s halasným kvokáním rozběhly po dvorku. Starosta Tobák seděl na zápraží a pozorně si prohlížel rytíře v zaprášené, pomačkané zbroji, který se rozhlížel po dvorku. Tobák již toho v životě viděl dost.

„Někoho hledáte, přáteli?“

„Markétku.“

„Jó, panáčku. Naše stará čiperka teď někde u potoka s děvčaty prádlo máchá. Já jsem dobře o deset let mladší a tolik životní síly jako ona jsem v sobě neměl ani za mlada. Ta nás tu ještě všechny přežije. Hlavně jí nenechte utýct slepice, jinak vás požene koštětem přes celou náves a to budete muset hodně utíkat. No, ramena na to máte, ale abyste vystačil s dechem. A copak jí vlastně chcete? Poslední čas se tu motá všelijaká verbež.“

„Jmenuji se sir Julián,“ uklonil se prošedivělý rytíř.

„Já sem Tobák, zdejší starosta,“ řekl Tobák a fajfka mu vypadla na kameny zápraží.

„Vy ste ten její rytíř!“ vyskočil a zapomněl zavřít ústa údivem.

„U všech rohatejch! Vy ste ten její rytíř! Nejdřív sme si mysleli, že je holka tak trochu blázen a potom sme těm jejím povídačkám o rytíři s bílým štítem nějak uvykly. Byla tak plná životní síly a radosti, kterou předává na nás na všechny. Vždycky sem si říkal, kde jen se to v ní bere. Teď je mi to jasné, pane rytíři. Ale kde ste byl, herdek, tak dlouho!“

„Hledal jsem růži,“ řekl znaveně rytíř a opřel se o branku.

„Růži, která pro mne vyrostla. Hledal jsem, až jsem ji našel. Dlouho říkáš? Nevím, jak dlouhá byla ta cesta, nepočítal jsem míle ani čas. Jako bych vyšel teprve včera v podvečer. Tak se mi nyní zdá krátká. Přišel jsem zaklepat u tvých dveří, Markétko,“ řekl rytíř, když vyšla z poza domu s košem prádla. Úsměv jí z tváře nevymizel, jen přestal být tak široký. Přesto byl zářivější než nikdy předtím. Prošla kolem něho, odložila koš a otevřela dveře do chalupy. Rytíř zavřel branku, přešel dvorek a zastavil se ve dveřích. Vlastně tam stáli jen chvíli, než se objali a sevřeli tak pevně, aby již nikdy jeden druhého nemohl ztratit. Když se za nimi zavřely dveře, rytířův kůň divoce zaržal a Tobák, který přes slzy neviděl, si rozšlápl fajfku. Musil se tomu pousmát. Na kraji lavice, kde se starosta opět usadil, aby si rukávem vytřel slzy deroucí se mu do očí i přes jeho tichý smích, se objevil havran z kamene.

„Jak je to krásné, když se v době před bouřkou rozbřeskne štěstím. Je krásné být při tom.“

„Tak, tak,“ kýval hlavou Tobák a slzel.

Havrana znal. Objevil se to poledne, co starosta na obzoru polí zahlédl dívku mířící do jejich vesnice. Tenkrát ho to vyděsilo. Dnes ne. Vždy něco začíná a něco končí, aby mohlo něco nového začít. To ví každý vesničan.

Havran se ztratil a jen jeho hlas nesl větrem další z písní, kterou teprve v budoucích časech někdo složí.

Koho ráno zavoláš z cimbuří hradu svého
komu šátkem zamáváš šátkem bělostným
čí tě pohled pohladí ten pohled s vůní růže
pro koho ti do šátku pár slzí naprší

Šátek tvůj už odvál čas a z kamení zbyl prach
jen vojáci jdou světem dál a zbraní šíří strach
nad troskami cimbuří však růže voní dál
a nezkoseny strachem chtějí růst a žít

Večer slunce zapadá, za obzor se sklání
vojáci se šikují pod svou korouhví
růže kvítek uvadá, jež hřeješ ve svých dlaních
cimbuří se rozpadá v těch dobách válečných

Komu z trosek zavoláš cimbuří hradu svého
komu růží zamáváš až se půjde bít.

Byl důležitý jen začátek a konec jejich cesty. Ta píseň vznikla později, když se schylovalo k Poslední válce, která neměla s Markétkou a sirem Juliánem pranic společného. Jejich štěstí se nedotkla, protože spolu odjeli z panství pánů z Triagidu dřív, než se objevil stín válečného kopí. Kam odjeli? Kdo ví.